

**Záznam výsledků
12. porady skupiny expertů
„Povrchové vody“ (SW)
Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)
ve dnech 24. 2. a 25. 2. 2010 v Praze**

Přítomni: viz prezenční listina (příloha 1)

BOD 1 Zahájení, schválení programu jednání

Poradu zahájil a řídil předseda skupiny expertů SW, pan Vilímec. Pan Dr. Philippitsch a pan Dr. Pfeiffer byli omluveni. Navržený program jednání byl schválen.

Poznámka:

V předposlední větě usnesení k bodu 5 v záznamu výsledků 11. porady skupiny expertů SW ve dnech 4. 6. a 5. 6. 2009 ve Wittenbergu je jeden z uvedených ročních údajů nesprávný. Správné znění dotčené věty: *Tato stručná zpráva bude obsahovat kromě výsledků obou letů podél Labe v roce 2008 (rutinní sledování) i připomínky pro zvláštní program měření v roce 2009.*

BOD 2 Stručné informace o aktivitách k implementaci Rámcové směrnice o vodách (MKOL, národní a evropské aktivity)

MKOL:

Na svém 22. zasedání, které se konalo ve dnech 20. 10. – 21. 10. 2009,

- MKOL schválila Mezinárodní program měření Labe 2010,
- MKOL schválila mandát a pracovní a časový plán ad hoc skupiny expertů „Management sedimentů“,
- MKOL uvítala ochotu Správy Hamburského přístavu (Hamburg Port Authority – HPA) podílet se částkou 11 mil. EUR na pilotních opatřeních k sanaci sedimentů v povodí Labe,
- MKOL požádala českou delegaci, aby na poradě vedoucích delegací v květnu 2010 představila postup v České republice při řešení problematiky sedimentů,
- MKOL a zástupkyně Polska a Rakouska v mezinárodní koordinační skupině ICG schválily část A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe (německá delegace s výhradou jejího schválení na konferenci ministrů životního prostředí spolkových zemí ležících v německé části povodí Labe dne 27. 11. 2009).

Sekretariát MKOL

- zveřejnil 17. 12. 2009 na svých webových stránkách Mezinárodní plán oblasti povodí Labe – část A, který byl počátkem roku 2010 včetně map vytištěn (800 německých, 400 českých výtisků) a
- připravuje tisk Informačního listu k Mezinárodnímu plánu oblasti povodí Labe – část A.

Německo:

- Na konferenci ministrů životního prostředí spolkových zemí ležících v povodí Labe dne 27. 11. 2009 byl spolu s národním plánem schválen i Mezinárodní plán oblasti povodí Labe.
- Národní plán byl zveřejněn, stejně tak došlé připomínky a odpovědi jednotlivých zemí.
- K plánu povodí Labe a programu opatření připravuje sekretariát společenství FGG Elbe publikaci s interaktivní zprávou.
- Byl zpracován návrh časového plánu dalšího postupu implementace Rámcové směrnice o vodách pro 38. Koordinační radu společenství FGG Elbe.
- Ne všechna sekretariátem MKOL vyžádaná data pro vypracování Závěrečné zprávy k „Akčnímu programu Labe“ 1996 – 2010 budou moci být do konce února 2010 dodána, resp. budou v tomto termínu dodána jenom ještě neodsouhlasená data, konečná data poté v dubnu či květnu.
- Na spolkové úrovni byl předložen ke schválení návrh nařízení ke směrnici 2008/105/ES o normách environmentální kvality, schválení se očekává v červnu 2010.

Česká republika:

- Národní plány povodí byly schváleny a zveřejněny ve stanoveném termínu.
- V současnosti se dokončuje zpracování dat pro EU-zpravodajství.
- Parlamentu byla předložena ke schválení novela vodního zákona, zpracovávají se příslušné prováděcí předpisy, včetně transpozice požadavků vyplývajících ze směrnice 2008/105/ES.
- Vzhledem k tomu, že Ministerstvo životního prostředí vypovědělo od 1. 4. 2009 objednávku na provádění monitoringu povrchových vod a Ministerstvo zemědělství zastává názor, že do doby vyjasnění financování monitorovacích programů nebudou nikomu data z monitoringu předávána, neposkytne česká strana za období od dubna 2009 žádná data.

Usnesení:

Skupina expertů SW žádá svého předsedu, pana Vilímce, aby o problémech s financováním monitoringu v České republice a chybějících datech na mezinárodní úrovni podal informaci na 30. poradě pracovní skupiny WFD ve dnech 10. 3. a 11. 3. 2010 v Praze. Pro vypracování Závěrečné zprávy k „Akčnímu programu Labe“ 1996 – 2010 se navrhuje použít imisní data z roku 2008.

Zodp.: pan Vilímc

BOD 3 Návrh dalšího postupu při implementaci Rámcové směrnice o vodách v níže uvedených oblastech:

- management množství vod a
- údržba vodních cest a vodních toků,

Na 30. poradě pracovní skupiny WFD v Praze bude diskutován návrh, ustavit podobně jako v případě managementu sedimentů:

- a) skupinu expertů pro řešení negativních dopadů poklesu přirozeného průtoku toku Labe a jeho přítoků následkem odběrů nebo převodu vody, která navrhne nadnárodní management množství vod, který bude zohledňovat způsoby užívání vody, jako např. povodňovou ochranu, lodní dopravu a výrobu elektrické energie,

- b) skupinu expertů pro nalezení společných zásad při údržbě a správě vodních toků, které budou v dostatečné míře zohledňovat ekologické aspekty a zohlední způsoby užívání vody, jako např. povodňovou ochranu, lodní dopravu a výrobu elektrické energie.

Usnesení:

- Skupina expertů SW vítá toto řešení. Obě skupiny expertů by měly ve své činnosti zohledňovat též výstupy z ad hoc skupiny expertů Management sedimentů.
- Skupina expertů SW žádá svého předsedu, pana Vilímce, aby na příští poradě pracovní skupiny WFD navrhl přiřazení ad hoc skupiny expertů Management sedimentů ke skupině expertů SW.

Zodp.: pan Vilímc

Další postup při implementaci Rámcové směrnice:

- u budoucích úkolů, které vyplývají z Rámcové směrnice o vodách a dceřiné směrnice o normách environmentální kvality.

Na 30. poradě pracovní skupiny WFD v Praze bude projednán návrh seznamu budoucích úkolů, které vyplývají z Rámcové směrnice o vodách a dceřiné směrnice o normách environmentální kvality, na jehož podkladě bude zpracován časový plán.

Usnesení:

Skupina expertů SW bere tuto informaci na vědomí. Detailní projednání a odsouhlasení úkolů skupiny expertů SW bude na 13. poradě samostatným bodem jednání. Pro přípravu předloh zašlou delegace existující pracovní dokumenty/návrhy, zohledňující popřípadě i národní situaci, obratem sekretariátu.

Zodp.: mluvčí obou delegací, sekretariát MKOL

BOD 4 Návrh Mezinárodního programu měření Labe 2011, mimořádný program měření při odběru vzorků vrtulníkem v roce 2009 a 2010

Pro návrh Mezinárodního programu měření Labe 2011 zpracuje skupina expertů hydrochemie na svém 4. setkání ve dnech 16. 3. – 17. 3. 2010 v Hildesheimu:

- dílčí program měření ve vodné fázi,
- dílčí program měření v sedimentovatelných plaveninách,
- dílčí program měření pro odběr vzorků vrtulníkem,
- kalendář termínů odběrů vzorků.

Odsouhlasení biologických ukazatelů pro rok 2011 bude provedeno písemnou cestou se zástupci hydrobiologů.

Usnesení:

Skupina expertů SW pověřuje skupinu expertů hydrochemie přípravou návrhu Mezinárodního programu měření Labe 2011. Odsouhlasení biologických ukazatelů se zástupci německých a českých hydrobiologů, paní Jenemann a panem Dr. Kozou, zajistí sekretariát a připraví odpovídající předlohu pro 13. poradu v červnu 2010.

Zodp.: sekretariát MKOL

Pan Gaumert informoval o mimořádných programech měření v roce 2009. V květnu proběhl zvláštní program měření pouze na německé straně, v srpnu i na české straně. Dále poděkoval panu Medkovi za dobrou organizaci, přestože z důvodu pozdního rozhodnutí o přeletu na českém území byl čas na přípravu české strany velmi krátký. Výsledky mimořádných programů měření prokázaly jednoznačně existenci dvou škodlivých látek specifických pro oblast povodí Labe – bentazon a sulfamethoxazol. U látky AMPA (rozkladný produkt herbicidu glyfosatu) se vyskytují analytické nejistoty, zde je nutno nejprve ještě zdokonalit analytické postupy.

V rámci schváleného mimořádného programu měření, který se uskuteční při odběru vzorků z vrtulníku v květnu 2010, budou sledovány chlorované alkany C_{10} – C_{13} . Analytická stanovení všech vzorků proběhnou v laboratoři v Jeně. Pan Medek požádal pana Gaumerta, zda by mohly být v této souvislosti provedeny analýzy třech vzorků z českého úseku Labe, popř. z toku Mulde.

Pan Medek požádal německou stranu o případné informace o zkušenostech s látkou Gabapentin a skupinou látek PFOS (perfluoroktansulfonová kyselina). Paní Blondzik a pan Gaumert poskytnou české straně informace, které mají k dispozici.

Usnesení:

K zařazení dalších výše zmíněných specifických látek pro Labe do Mezinárodního programu měření Labe předloží německá strana první pracovní návrh na setkání expertů hydrochemie v Hildesheimu.

Zodp.: paní Hursie, sekretariát MKOL

Paní Hursie vysvětlila účastníkům porady na základě prezentace, jak by v budoucnu měla vypadat plánovaná návaznost termínů při přípravě národního příspěvku pro Mezinárodní program měření Labe. Tuto návaznost termínů musí ještě potvrdit Koordinační rada.

Usnesení:

Paní Hursie poskytne sekretariátu pro záznam výsledků porady návrh návaznosti termínů v souvislosti s přípravou národního příspěvku pro Mezinárodní program měření Labe.

Zodp.: paní Hursie, sekretariát MKOL

BOD 5 Management sedimentů v oblasti povodí Labe

Složení ad hoc skupiny expertů Management sedimentů je již kompletní. Čtvrtým členem české delegace se stal pan Dr. Langhammer jako odborník na hydromorfologii. Celkem se uskutečnily již dvě porady, v září 2009 a v lednu 2010. O výsledcích jednání stručně informovali pan Dr. Novak a pan Medek. Výběr relevantních přítoků Labe není ještě ukončen, přítoky budou podle svého významu zařazeny do dvou kategorií, a to podle hydromorfologických charakteristik a podle zvlášť výrazného zatížení určitými látkami. Zvažuje se zřízení společných databází pro data a pro literaturu.

Na německé straně byla ustanovena podskupina u pracovní skupiny Povrchové vody (OW) ve společenství FGG Elbe, která analogicky zpracovává tematiku sedimentů a schvaluje potřebná usnesení v rámci všech 10 spolkových zemí na Labi pro práci v ad hoc skupině expertů MKOL.

BOD 6 Společné texty pro reporting sheets

Německá strana poskytla české straně pro informaci veškeré své odsouhlasené texty pro reporting sheets (v němčině). Z mezinárodního hlediska pro povrchové vody relevantní texty byly poskytnuty i v českém jazyce (předlohy pro jednání – tabulka 2a a tabulka 3). Převzetí textů českou stranou je závislé na jejím rozhodnutí, další dodatečné odsouhlasení není nutné.

Usnesení:

Skupina expertů SW se shodla, že:

- v tabulce 2a, v řádku číslo 105 se oba poslední uvedené odstavce vyškrtnou,
- v tabulce 3, v řádku číslo 1 bude vypuštěna část druhé věty,
- v tabulce 3 v řádku číslo 2 a 8 se vyškrtně uvedený text a nahradí se následující větou: *Národní monitorovací programy pro jednotlivé národní části oblasti povodí Labe jsou shrnuty do mezinárodního programu měření Labe.*

Zodp.: mluvčí obou delegací

BOD 7 Setkání expertů hydrochemie v rámci skupiny expertů SW

4. setkání expertů hydrochemie v rámci skupiny expertů SW MKOL se koná ve dnech 16. 3. – 17. 3. 2010 v Hildesheimu. Návrh programu jednání a seznam účastníků na jednání byl rozeslán jako předloha pro 12. poradu skupiny expertů SW.

Usnesení:

Skupina expertů SW souhlasí s návrhem programu jednání a i se seznamem účastníků 4. setkání skupiny expertů hydrochemie v Hildesheimu v daném termínu.

BOD 8 Testování systému kombinovaného emisně-imisního přístupu k identifikaci havarijního znečištění vod (EASE) na měřicích stanicích

Paní Hursie vysvětlila, že v Sasku-Anhaltsku není zavedení tohoto systému z odborného hlediska nezbytné, a proto zde nebude tento systém instalován. Systém neposkytuje žádné jiné havarijní informace než ty, které jsou obvykle k dispozici. Sasko-Anhaltsko sdělí své oficiální stanovisko dodatečně písemně. Česká strana sdílí stanovisko Sasko-Anhaltska, návratnost finančních nákladů je mizivá. Česká strana vyčká jednotného stanoviska německé strany.

Dle telefonické informace pana Blohma bude v Hamburku ve dnech 7. 4. – 8. 4. 2010 uspořádán workshop pro zástupce provozovatelů měřicích stanic Hřensko/Schmilka a Cumlosen. Na programu prvního dne bude teorie a informace k softwaru a zpracování doprovodných dokumentů zkušebního provozu. Druhý den je plánováno praktické zacvičení obsluhy programu.

BOD 9 Další postup při zajištění koordinované funkčnosti měřicích stanic na měřicích profilech Mezinárodního programu měření Labe

Tato tematika bude znovu otevřena a diskutována na příští poradě. Pro přípravu na národní úrovni obdrží delegace přehled stanic v povodí Labe včetně informací o stavu jejich vybavenosti.

Usnesení:

Sekretariát připraví před 13. poradou tabelární přehled stanic v povodí Labe, pokud možno včetně informací o stavu vybavenosti jednotlivých stanic, který zašle delegacím pro diskusi na národní úrovni.

Zodp.: obě delegace, sekretariát MKOL

BOD 10 Informace o výsledcích projektu zmapování koncentrace dioxinů v podélném profilu Labe, provedeného Úřadem pro rozvoj města a životní prostředí v Hamburku (Behörde für Stadtentwicklung und Umwelt, Hamburg)

Sledování dioxinů v sedimentech proběhlo v podélném profilu Labe a na jeho přítocích. Celkem bylo v JRC Ispra analyzováno 35 vzorků. Výsledky projektu představila paní Hursie (přednáška pana Dr. Stachela ve formátu PowerPoint). Konečná zpráva bude umístěna na internetových stránkách FGG Elbe a bude samostatnou kapitolou ve zprávě o jakosti vody Střediska pro sledování jakosti vody Labe v Hamburku (Wassergütestelle) za rok 2008. Zprávu bude možno využít i pro MKOL.

BOD 11 Návrh aktualizované metodiky české strany pro výpočet látkových odnosů a upřesnění výběru dat v hraničním bilančním profilu Hřensko/Schmilka

Česká strana informovala o svém návrhu. Korekční faktory na přepočtení průtoků z limnigrafické stanice k bilančnímu profilu jakosti vody se mohou vynechat, protože průtoky se měří v bilančních profilech (korekční faktory se rovnají 1). Pro sledování trendů látkových odnosů by měl být zaveden přepočet ročních látkových odnosů na dlouhodobý průměrný průtok (Q_a), tím se koriguje vliv různé vodnosti v jednotlivých letech a odhad trendů se zpřesní. V souladu se současnou praxí by mělo být rozhodnuto, že pro výpočet látkových odnosů v hraničním profilu Hřensko/Schmilka se budou i nadále používat dohodnuté průtoky a tzv. sjednocené výsledky koncentrací, které se pořizují v rámci spolupráce na hraničních vodách ve Stálém výboru pro saský hraniční úsek Česko-německé komise pro hraniční vody. Takto vypočtené látkové odnosy v bilančním profilu Hřensko/Schmilka budou shodné jak pro potřeby MKOL, tak pro spolupráci na hraničních vodách a budou odstraněny nepřesnosti vznikající při výpočtu látkových odnosů z národních (tedy nesjednocených) dat.

Usnesení:

Sekretariát zajistí obratem překlad do němčiny a zašle návrh německé delegaci, která ho projedná na příští poradě pracovní skupiny OW FGG Elbe. Tento návrh bude opět diskutován na 13. poradě skupiny expertů SW v samostatném bodě jednání.

Zodp.: mluvčí obou delegací, sekretariát MKOL

BOD 12 Informace k zabezpečení kvality výsledků v roce 2009

- V září 2009 se v Magdeburku uskutečnil terénní experiment se společným odběrem vzorků vody z Labe. Doprovázena byla tato akce půldenním workshopem ve spojení s výměnou zkušeností včetně prohlídky odběrové techniky přítomných laboratoří. Akce vyvolala i mediální ohlas. Akce byla velmi dobře zorganizována Zemským podnikem vodního hospodářství a povodňové ochrany Saska-Anhaltska (LHW) v Magdeburku. Příští terénní experiment se uskuteční v roce 2011 v České republice.

- Koncem roku 2009 byl plánován ze strany ASLAB Praha okružní rozbor stanovení alkylfenolů v pitných a povrchových vodách OR-CH-13/09, který však byl z důvodu pochybení při přípravě vzorku zrušen. Jako náhradní termín navrhl ASLAB březen 2010.
- Spolkový ústav hydrologický (BfG) spolu se Zemským podnikem povodňové ochrany a vodního hospodářství Saska-Anhaltska (LHW) a Ústavem hygieny a životního prostředí Hamburg (HU) uspořádal v červnu 2009 porovnávací rozbor specifických skupin látek v sedimentech Labe.

Usnesení:

4. setkání expertů hydrochemie ve dnech 16. 3. – 17. 3. 2010 v Hildesheimu má na programu jednání vyhodnocení zabezpečení kvality analytických výsledků 2009. Na 13. poradě skupiny expertů SW budou výsledky tohoto hodnocení projednány v samostatném bodu jednání.

Zodp.: pan Vilímec, sekretariát MKOL

BOD 13 Harmonizace datových podkladů pro zjišťování vnosů živin, otázka česko-německé spolupráce při zajišťování potřebných dat z oblasti povodí Labe

V rámci FGG Elbe existují v deseti spolkových zemích na Labi rozdílné modely bilancování vnosů živin. Pro zajištění určité jistoty při bilancování i při sledování trendů v celé německé části povodí Labe se zvažuje vyvinout zastřešující model. Tento model by měl umožnit propojit modely jednotlivých spolkových zemí pomocí vytvoření potřebného rozhraní. Přitom by měl být zohledněn i vliv podzemních vod. Z tohoto důvodu byla pod pracovní skupinou OW FGG Elbe založena pracovní podskupina „Živiny“. Na své první poradě zpracovala skupina první návrhy možného řešení a zároveň formulovala návrh v budoucnu úzce spolupracovat i s českou stranou.

Usnesení:

- Skupina expertů SW bere tuto informaci na vědomí a souhlasí s potřebou společného postupu v oblasti povodí Labe. Navrhuje zařadit toto téma jako samostatný bod jednání na 13. poradě skupiny expertů SW, popřípadě na toto jednání pozvat předsedu německé pracovní podskupiny „Živiny“ pana Dr. Trepela.
- Sekretariát přeloží dostupné podklady z pracovní podskupiny „Živiny“ a zašle české straně pro přípravu na 13. poradě.

Zodp.: mluvčí obou delegací, sekretariát MKOL

BOD 14 Různé

- Pan Gaumert vznesl dotaz na způsob ukládání dat z monitorování. Chemická data jsou přitom na německé straně ukládána v sekretariátu FGG Elbe. Ukládání biologických dat považuje německá strana v zásadě za složitější, tento problém nemá zatím ještě dořešen.
Na české straně je správcem chemických i biologických dat Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ). Data jsou ukládána v databázi. Pro biologické složky jsou do databáze ukládána surová data.
- Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, vydal dne 29. 12. 2009 rozhodnutí o povolení k vypouštění odpadních vod z ČOV Neštětice do toku Labe. Povolení je platné do 31. 12. 2013. Původně zamýšlené snížení limitu pro tetrachlorpropylethery ze 3 tun/rok na 900 kg/rok se podařilo dále snížit na 500 kg/rok – příloha 2.

- Koordinační rada FGG Elbe odsouhlasila od 1. 1. 2010 zavést zkušební provoz programu sledování jakosti vody při mimořádných hydrologických situacích. Program zahrnuje měření jak při významných povodních, tak i v případě malých průtoků. Skupina expertů SW zváží možnost rozšíření takového programu v rámci MKOL i na mezinárodní úroveň.

Usnesení:

Sekretariát přeloží německý program sledování jakosti vody při mimořádných událostech a poskytne české straně k projednání. Na 13. poradě skupiny expertů SW bude toto téma samostatným bodem jednání.

Zodp.: mluvčí české delegace, sekretariát MKOL

- Pro připravovaný německý národní akční program na ochranu a znovuosídlení jeseterem velkým (*Acipenser sturio*) v německých řekách bylo jako první řeka vybráno Labe. První obřady jesetera byly do Labe vypuštěny v letech 2008 a 2009. Nově budovaný další rybí přechod v Geesthachtu u pravého břehu Labe, který bude dokončen v první polovině 2010, bude schopen umožnit jeseterům jejich návrat k trdlištím v Labi.

BOD 15 Termín a místo příští porady

13. porada skupiny expertů SW se bude konat ve dnech 22. 6. – 23. 6. 2010 ve Wittenbergu s příjezdem 21. 6. 2010. Porada bude zahájena 22. 6. v 9:00 hodin, ukončena nejpozději 23. 6. ve 13:00 hodin.

Přílohy:

Příloha 1: Prezenční listina

Příloha 2: Výtah z opraveného povolení k vypouštění odpadních vod z ČOV Neštětice do vodního toku Labe, které vydal Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Ústeckého kraje, Ústí nad Labem dne 29. 12. 2009